

передачі власності земель органам місцевого самоврядування, що по суті означає нового суб'єкта регулювання використання земельних ресурсів і пов'язані із цим усі ризики та перспективи. Водночас децентралізація також неможлива без передачі права розпоряджатися земельними ресурсами територіальним громадам на місцях.

Список використаних джерел

1. Мартин А. Г. Напрями удосконалення управління земельними ресурсами в сучасних умовах. URL: <http://zsu.org.ua/andrij-martin/73-2011-01-18-12-30-31>.
2. Шульга М.В. Правові засади державної земельної політики України. *Право України*. 2012. № 7. С.22–27.

Василь АТАМАНЧУК

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ХОМІНА Вероніка**

доктор сільськогосподарських наук, професор,

завідувач кафедри рослинництва, селекції та насінництва

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

АГРОЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ПП«АВС-АГРО» КАМ'ЯНЕЦЬ- ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Кукурудза має цілий ряд харчових і кормових властивостей. Із зерна кукурудзи виготовляють близько 350 видів продукції: крупу, борошно, цукор, сироп, харчовий крохмаль, рослинну олію, пиво, етиловий спирт, гліцерин, органічні кислоти, вітамін Е, консерви та інші вироби. Крім зерна, використовують листки, стебла, стрижні качанів для виробництва паперу,

целюлози, ацетону, метилового спирту, лінолеуму, віскози, пластмаси, активованого вугілля, анестезуючих засобів та ін. [1].

Для повноцінного росту і розвитку рослин кукурудзи та формування оптимальної продуктивності рослин недостатньо задовільнити потребу рослин в азоті, фосфорі, калії, кальції, магнії і сірці. Мікроелементи в живленні рослин відіграють не менш важливу роль. Основне призначення мікроелементів – підвищення активності ферментів, які в свою чергу прискорюють хімічні процеси в рослинному організмі, підвищують загальний тонус рослин, позитивно впливають на ріст та розвиток рослин.

Мікроелементи в живленні рослин дають змогу більш повноцінно використовувати воду, світло, азот, фосфор і калій. Крім цього, мікроелементи сприяють відновленню тканин та відчутно знижують ризик ураження рослин хворобами [2]. Нестача мікроелементів в ґрунті є причиною зниження швидкості і узгодженості протікання процесів, відповідальних за розвиток організму. В підсумку рослини не повністю реалізують свій потенціал і формують низький і не завжди якісний урожай, а іноді і гинуть [3]. Іншими словами, мікроелементи підвищують загальний імунітет рослин, не допускають виникнення стресових ситуацій, є індикаторами хвороб. Науковці стверджують, що потреба кукурудзи в мікроелементах досить суттєва: Zn – 85 грамів (г), Mn – 110 г, B – 11 г, Cu – 14 г, Fe – 200 г та Mo – 0,9 г [4]. Кукурудза поглинає макро- та мікроелементи протягом вегетаційного періоду нерівномірно. З мікроелементів важливими для кукурудзи є: цинк, залізо, марганець, бор, мідь. [5]. Вони впливають на цвітіння волоті і качанів, формування зерна, пересування поживних речовин в тому числі з вегетативних органів в репродуктивні. Також підвищують посухостійкість і жаростійкість кукурудзи, а цинк зокрема – солестійкість.

В нашому досліді вивчались гібриди кукурудзи: КВС 2323 (ФАО 260), КВС Кумпан (ФАО 290), КВС 381 (ФАО 350), КВС 4484 (ФАО 370) – фактор А; норма NPK (діамофоска): 150. Під основний обробіток ґрунту загальний фон добрив для всіх варіантів: діамофоска (2 ц/га), сульфат амонію (2 ц/га),

безводний аміак (2 ц/га); норма внесення мікродобрива «Урожай Зерно»: 1, 2, 3 л/га – фактор В. Мікродобриво вносилось у фазі 5–7 листків. За контроль взято варіант без підживлення. Облікова площа ділянки 50 м². Повторність чотириразова. Облік урожаю здійснювали методом поділянкового обмолоту. Всі обліки, спостереження та аналізи здійснювались відповідно загальноприйнятих методик.

Результатами досліджень встановлено, що мікродобриво не змінювало перебіг фаз росту і розвитку рослин за тривалістю. Найбільшу різницю відмічено у розрізі гібридів, тривалість вегетаційного періоду у середньоранніх гібридів: КВС 2323 та КВС Кумпан була в межах 110–115 діб, а у гібридів середньостиглої групи –115–119 діб. Зафіксовано, що максимальний фотосинтетичний потенціал посівів був у гібриду кукурудзи середньоранньої групи КВС 2323 та середньостиглої групи КВС 381 – 1518,4–1539,2 тис.м² х діб/га на фонах добрив 250 та 300 кг/га із підживленням мікродобривом «Урожай зерно» нормами 2 та 3 л/га посіву.

Доведено, що вплив на урожайність зерна норм застосування мікродобрива «Урожай зерно» відбувався наступним чином: без мікродобрива та варіант з нормою 1 л/га були в одній гомогенній групі, що свідчить про недоцільність використання такої норми, проте варіанти з нормами застосування мікродобрив 2 та 3 л/га мали безпосередній вплив на урожайність зерна, ці варіанти знаходились в іншій гомогенній групі, але істотно різнились від контролю. Враховуючи економічну оцінку вирощування гібридів кукурудзи за різних фонів удобрення, рекомендовано в умовах Західного Лісостепу висівати середньоранній гібрид КВС 2323 із застосуванням мікродобрива «Урожай зерно» 2 л/га та середньостиглий гібрид КВС 381 при удобренні мікродобривом 3 л/га, урожайність на цих варіантах становила 10,5–10,7 т/га, рівень рентабельності – 160–174%.

Список використаних джерел

1. Мокрієнко В.А., Центи́ло Л.В. Особливості росту і розвитку кукурудзи залежно від строків сівби та густоти стояння рослин. *Наукові доповіді НУБіП України*. Електронне наукове фахове видання. 2011, червень. № 3 (25).
2. Булигін С.Ю., Фатєєв А.І., Демішев Л.Ф., Туровський Ю.Ю. Мікродобрива важливий резерв підвищення урожайності сільськогосподарських культур. *Вісник аграрної науки*. 2000. № 11. С. 13–15.
3. Булигін С. Ю. та ін. Мікроелементи в сільському господарстві. Дніпропетровськ, 2007. 100 с.
4. Санін В., Санін Ю. Особливості позакореневого підживлення мікроелементами. *Пропозиція*. 2012. URL: <http://propozitsiya.com/ua/osoblivostipozakoreneвого-pidzhivlennya-mikroelementami>.
5. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф. Рослинництво. Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових культур. Львів : Українські технології, 2006. С. 271–326.

Вадим АРНАУТ,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **КЛИМИШЕНА Ріта**

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,

асистент кафедри рослинництва, селекції та насінництва

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

ПОЛЬОВА СХОЖІСТЬ НАСІННЯ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ

Сівба є першим та найбільш відповідальним технологічним процесом, який в значній мірі обумовлює дружність сходів, подальший ріст і розвиток рослин. Як правило, в лісостеповій зоні навесні спостерігаються різкі